

ભર્તૃહરિ

નાટકનાં ગાયનો.

છપાવી પ્રદ્ધિ કરનાર,
મહાદેવ રામચંદ્ર જાગૃષ્ટે બુકસેલર,
કે. ત્રણ દરવાજા—અમદાવાદ.

અમદાવાદ

જમાણપુર રોડ ઉપર ધી “ નટવર ” પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં
ભોગીરાજ નારણદાસ બોડીવાળાએ છાપ્યાં.

આવૃત્તિ ૭ મી. સને ૧૯૧૯. પ્રત ૪૦૦૦.

ક્રીમત ૦-૨-૦

ગામદાવાદ ગુજરાતી કોપીસર્જક-સંગ્રહ

ભતૃહરિ નાટકનાં ગાયનો.

પ્રભુ પ્રાર્થના.

સુવધાર—

(રાગ ભિમપદસ)

સ્મરણ હર હર શશિધર ચંદશેખર,
અધહર હર દુખ તાપ હે મહેશ્વર. સ્મરણ. ૧
આ શું સંતોષ સતિ પતિ કતી અકળ ધૃશ્વર;
પ્રભુતપાળ દીનદયાળ ત્રંબકેશ્વર. સ્મરણ. ૨
વિષધર ગલફંડમાળ શુભ સુંદર,
નગબતી હારી ભસ્મ ધારી સકળ સુખકર. સ્મરણ. ૩
અનુપમ રૂપ અખીલ યોગી ભવભય હર
દાસ ત્રાસ નાશ કરોએ ગંગાધર
જય જયહર ભર અખુટ કોષ શંકર. સ્મરણ. ૪

સોમદત્ત— (સુજ ઉપર ગુજરી પીતા પાદશાહ જાણી)

જય જય યોગીની જગદાધાર બહાર કરો મહારી,
દુખ દારીદ્ર કર સર્વ દુર દયા દીલ ધારી.
તુજ ખીરદ વિચારી માત મનેચ્છા પુરો,
મમ રોગ શોક સંતાપ પાપદળ ચુરો.
તુજ ભજન થકી પણ જો ભાવટ નહિ ભાગે,

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક

૩૨૬

દર્શક

પુસ્તકનું નામ

અર્તુરિ

વિષય

૬-૧૨-૪

તો ક્યાં જઈ સુખી થવું કહો હે મહા ભાગ્યે.
કરી માયા હવે તવક્ષેવ શું સેવક જાણી,
થાઓ પ્રસન્ન હરસીધ માત પ્રેમ હર આણી.

હરસીધમાત— (અલખ જગાકે દાર ખડાહે જોગી)

કર ન ફીકર જરી મનમાં હવેથી,
હે તુ અમરફળ તું સુખેથી. કર.
અમર થઈશ તું આ ફળ ખાધે,
હર દુખ હર ભજ રોજ જીમેથી. કર.

સોમદત્ત— (મનમાં) (અવર મદન અલખેસો)

અમર થઈ શું કરવું આ ફળ ખાઈ અમર,
ભોગવી જીમ મારો દુખ દોહાગ,
જીવ્યાથી તો ભજુ મરવું. આ ફળ૦
સુખ સંપત્તી વૈભવવર હોય તો,
સફળ આ ફળ ખાઈ કરવું. આ ફળ૦
માટે જઈ ભર્તૃહરી ભુપ આગળ,
ફળ નજરાણામાં ધરવું. આ ફળ૦
પ્રાપ્ત થશે ધન યશ સુખ તેથી,
એજ મતે અનુસરવું. આ ફળજ૦

ખીંગળા—

ગીતી.

સુણ દાસી તું મહારી, કર તૈયારી પુજન કરવાની;
શિવસુતને આરાધી, ટાળુ કિપાધી ઝટ મુજ મનડાની.

ખીંગળા—

ગીતી.

કેમ મનનો માન્યો નાથ હજી નાવ્યો;
શું કોઈ કામજુગારી રામાએ ભરમાવ્યો;

કર શું સખી તેવિણુ દુખી જીવન લખી સુખી હું થવાની.
ઝટ જા તું તેડી લાવ લાલ પ્યારી.

હાસી—

(શું કામ તણી ખલિહારી.)

ખાઈ લગની શું એથી લાગી,

છે એ અધર્મજ મુરખ અભાગી.

છે ગમાર ખાસદાર જાણે શું એ પ્યાર સાર ખાઈ.

સાખી

અડયા થકી અભડાઈએ સોમતથી સત જાય,

ધર્મ નીતિ કુળ રીતિ ને પુન્ય નિકંદન થાય. ખાઈ

માળવપતિ માંહી માનીલો વિદ્યા ગુણ ભંડાર,

તે તુમ આધિન છે સદા છતાં ચાહો વ્યભિચાર. ખાઈ

પિંગળા—

(શ્રી જગતપતિ)

ચુપ થોલ નહી નાદાન છોકરી,

તાળેદાર થઈ શું મ્હારી સામે ઉચરી. ચુપ

જેના સાથે મનહુ માન્યું તેજ ખરો દીલદાર;

હોય ભુપ પણ મન નવ માન્યું તો કરવો તુચ્છકાર. ચુપ

છે ગમાર પણ ચાર ખરો છે કામ શાંત કરનાર,

કાળજડાની કોર ગણું કે હૈયા કેરો હાર. ચુપ

સોમદત્ત—

(પ્રિય પ્રેમ ઝરણુ ભરણુ)

જય થાઓ સદા આપનો સમસ્ત કામમાં,

સુકીર્તિ તેજ વીરતરો દિગત કામમાં. જય

પ્રતાપ પોઢતો અખંડ અવનીમાં રહો,

ત્રપ તાપ પાપ શત્રુ રોગ વહ્નિમાં દહો. જય

જીભ્યાએ સરસ્વતિ વસો શ્રી કોષમાં સદા;

દીજ ઘેયું ધર્મ સત કેરી ટાળો આપદા. જય

આરોગી અમરફળ પ્રભુ આજે અમર થઈ સદા,
અહો પરમ ધર્મ નેક ટેક કરજ કરો અદા.

જય૦

ભરથરી—

(મુજ દેહ કૃતાર્થ)

મુજ જન્મ કૃતાર્થે આ થયો,
દેવીનો પ્રસાદ ભુમી દેવના હસ્તથી પામ્યો,
જરા રોગ હવે દુર ગયો,
આભારી છું આપનો હું બહુ શું મુખેથી કહું.
હુકમ આધિન શું હું કહો તે પ્રમાણે હોઈ,
ગામ ધામ ધન નગીર કે અન્ય વસ્તુ જોઈએ તે
ફરમાવો ઝટ બડભાગી થયો.

મુજ૦

ભરથરી—

આર્યા.

પ્રાણ પ્રિયા વીણ ફળ આ ખાઈ અમર થઈ શું જગમાં,
થાય અમર જો પ્યારી તો મમ જીવીત ધન્ય ખરે જગમાં.

પીંગળા—

આતે શું સ્વપ્ન કે

પ્યારા પ્રાણ આધાર છો યાર મારા.
હૃદય આ કેરા હાર છો, યાર મારા.
સાચા દીલદાર છો, યાર મારા.
તુમ વિણ તુમજી ગણુ જગ વાલા,
મમ યોવનના શણુગાર છો, યાર મારા.

આખી—આણુલાખ માળવપતિ રહે સદા આધિન,
તદાપી તજી તેને ખરે થઈ તુમ આલીન
પ્રીતીની રીતી અજખ છે સ્વામી,
પૂર્વ પુન્યથી તમને હું પામી,
ભોગી ભ્રમર ભરથાર છો, યાર મારા.

અર્થ—

(લાવણી.)

તું આશક મેં માશુક જાની શીદા હુવા મુજ પર પ્યારી,
 એન પડે નહી મુજકું અબતો લગન લગી હૈ મતવારી;
 મોજ મજલ હોવા અમન ચમન મશગુલ હોકે,
 ગયા વખત શીર હાથ ન આવે કહુ સચ્ચ ન વડો ચાખે,
 શરાબકી પ્યાલી બર જ્હાલી પીઓ પીલાવ મેરી જાન,
 જુદાઈ જાનો ન જાની અબતો મેં તેરે પર હું કુરખાન.

પીંગળા— (થયા છોરે પતી તેજ પ્યારી તનના.)

પ્યારા છોરે તમે પ્રાણુથી પ્યારા, મારા નાથ રસીલા છેલા,
 તન મન ધન અર્પણ કરી તમને, બની દાસી ખાશી હા
 છુમ સંગે, ઉમંગે, રહુ રંગે, અંગો અંગ ભેટી પડી
 કર પ્રીય સફળ મમ જીવન અલખેલા. પ્યારા૦

સુખ વૈભવ આ રાજ્યપાટ સહુ, તમ વિણ દુખ નિદાન;
 મન માંહે, દુઃખ થાયે, ન સોલે, જીવ જાએ;
 પણ પરવશ જરી છું મમ પ્રિય અરે પ્રેમ ઘેલા. પ્યારા૦

ભરથરી— (પ્યારા મન મળવાને વ્યાકુળ થાયે.)

જ્હાલા સમ વિણ મમ મન અકળાય,
 પ્રેમ બાણ મારી કીધો, કારીધા અસત્ય બારી દુઃખ ન ખમાય.
 જીવ ગભરાય જાય, મહારાજ કરો સહાય;
 મમનાથ ગ્રહી હાથ, રહી સાથ, બીડી બાથ, પ્રીય પ્રીતમ.

ભરથરી— (બરસાદે રામ પાની.)

હો રંગ રસની બીની પ્યારી તું વાત શ્રવણ કર મહારીરે. રંગ૦
 તુજ સુરત કેતકી પર ઘેસો ભ્રમર હું છું પ્રીયકારીરે. રંગ૦
 કાયાથી છાયા જુદી શું પડશે જોજો રસીલી વિચારીરે. રંગ૦
 મનતો ચાહે છે અહીં અહનીંશ વસવા, માનુની મોહનગારી. રંગ૦

પણ શું કરું હું રાજ્ય પાસમાં ફસાયો છું કુમારીરે,
અન્ય જીદાર્થ ન જાણો ચતુરા સત્ય કહુંછું પ્રાણ પ્યારીરે.

પીંગળા— (નિર્મળ શત્રુ સખળ રાજ્યપર.)

અરે અલૌકિક ફળ આ આજે, ક્યાં મળ્યું મારા સ્વામી,
જેતાં દિલ થાય શાંત રસીલા પૂર્વ પુન્ય વડે;

સાચે સાચુ કહો પ્યારા મારા આજે મનેરે,

દેવ કે મનુષ્ય થયું અપ્રાસન કરેથી શું શું બનેરે.

ભરથરી— (ડરમાં તું દીલ સાથ.)

પ્રેમની ક્યારી, પ્રાણથી પ્યારી, પ્રાસન કર તું એ વર ફળ પ્રીતે,

અમર થઇ સુખ આપે સુરીને તેથી સકળ પારતાપજ વીતે;

પ્રીયે સાચો દિપાવીશું સ્નેહ સાચેથી.

પીંગળા— ગીતી.

પ્રાસન કરીશ પ્રભાતે, પુજન કરીને પ્રેમ સહીત પ્યારા;

પણ પ્રભુ પ્રેમી હવેથી, રહો નહી તમે નિમિષ એક ન્યારા.

વીક્રમ— (ગઇ ગ્રીષ્મ થયું.)

વડુ વચન શું વહાલા ભાઇ, છે સમાચાર દુષ્પદાઇ;

વધી શુન્ય વિષે લુચ્ચાઇ, નથી ન્યાય તણી સાચાઇ.

હગ ચોરે જીલમ ગુજરી, પાખંડી પાપી વ્યભિચારો,

છળ દુષ્ટ કર્મ કરે ભારી, વધ્યું અંતર વરતે છે કેર;

ઘેરને ઝેર, અનીતિ છવાઇ.

વડુ૦

જે રાજ્યકાજ અધિકારી, લ્યે રૂસવત નીતિ વિચારી;

તેથી પ્રજા પીડાએ ભારી, માટે મહારાજ, કરો જટ સ્થાય,

પ્રજા સુખી થાય, તોજ સુખદાઇ.

વડુ૦

ભરથરી— (નાથ નવ કરો.)

ખંધુ મહારા પીડ પ્રજાનીરે

સુશી સંતાપ, થયો છેરે અમાપ, તે પરિતાપ

ઝટ કાપ, આપણા આપું સુમત્રી
 લેલી ધરે સલાહ જો કદાચ મહારીરે
 તો હવેથી, હવે સુખેથી, કહું સુખેથી, કર તું તથી
 કાર્ય નીજતું બાણીરે. બંધુ.

પિંગળા— (યોવનમદમાં લચકેલી)

સખી નાબ્યા લાલ હજુ કેમ ન મહારા છપીલા,
 થઈ ડાહ્યા શું રીસાયા તજ દયા કેમ માયા વિસારી મુજને
 શાથી વહાલે છપીલી. સખી.

સખી—ધીરજ ધરો નહીં અકળાએ રસવેલી.
 અલખેલો છે રસધેલો છકેલો આવશે હમણાં કલપાંત કરે શું થેલી.

પિંગળા— ઓ અલખેલા આવો આવો

ઓ રંગ બીના પધારો પધારો પધારોને રાજ
 જંખુણું જંખુણું જંખુણું જંખુણું આપતું નામ. ઓ.
 વહાલાના નાથતું ધ્યાન ધર ગુણ ગાન કરે,
 જોઈ વાટડી જનની ખાવું કે નહાવું કે પીવું કે
 સુવું કે વાત ન જોડે રહેવાની રહુ એક નાથ તજ સહકાય
 રહે ના રામ વદુ સત્ય વાણી કામણગારા રહો ન ન્યારા
 પણ જુગ જેવી જાય વારી જાડે છપીલા આ. ઓ.

પિંગળા— જોજોને પેલો કુમાર.

શીરતાજ મારા પ્યારા આરોગો આ ફળ આપ.
 આ ફળ ખાય તે અમરજ થાય છે,
 વાયે પમળ પ્રતાપ.
 રોજ રોજ આપણે માણીશું રંગે
 ટાળીશું મનના સહુ તાપ

જીવીત ધન્ય મુજ આપ જીવનથી,
નહી તો પરીતાપ અમાપ.

શીરતાજ.

અધિપાલ— (આવો આવો અલખેલા છેલા આ ધડી)

જીવો જીવો જીવો મેરી મેરી જનન તું,
બદ્ધમાર્ગ અરમાન દીલોજનન તું,
દીલખર માથુક તુને ક્યા સાબાશ હે;
મોખત માયાના જનના સાબાશ હે,
કલ સુખે ખાઉંગા ખ્યારી અમર હોઉંગા મતવારી;
ચ્હાતી હે મુજ બરોંસાથી બારી.

જીવો.

પિંગળા— ગરહમને દીલ સમનકું દીયા

શું સતાવે છે વિક્રમ તમને ઠીક ધડું તેનો ઘાટ.
રાજ પાટ ઠાઠથી છોડાવું તમ માટ,
દેશવટો દેવડાવું કાલે તો ખરી ખાત્રી સુતાજ;
સાપકેરા રાક્ષમાં કર નાંખ્યે થાય અકાજ,
માળવ પતિ ધખ્યા કરે તુમ પર તો તેને કર ઠાર,
તો વિક્રમો શું વિસાદમાં કહો મારા સરદાર.

અધિપાળ— (ખીહાગ ગજલ)

યહ ફળ દેઉં મેરી આસનાકુ તો ખુશ મજહ પડે,
હોગી અમર તો યહ બદેકે ક્યા બહાર ઉડે.
એશઆરામ હુસનુમાસે લેઇ દો મએ અચ્છી,
ખુદા શુકર કરેજો મોહ બાત હે સચ્ચી.

યહ.

ગુણિકા— (મારો પાવન કરીયો પલંગ)

મહારા શોખીલા રંગીલા લાલ, મોજલાજ મન ગમતા છે,
દીશે આજ આનંદમાં છેલ.

મોજ.

કહો કોડીલા કંથજી, રંગ રસીલી વાત;

શું લાવ્યા ? સંતાડીને, કહો ક્યાં વસીયા રાત.

મેજી.

અધિપાળ— (જળ ભરનેકે જાત જમનાકે)

લાયા અમરદળ અમે અલખેલી તારીફ ઇનકી ક્યા કરોરે,
ખાવે અમરદળ અમર હો જાવે અલાખલા સખ જાય પરેરે. લાયા
અમર હોજાતો મંચે ખાકે મગર મેરે તેરેખીન ક્યાકામ સરેરે,
કસ લીયે તું ખા દીલેજાની મોનત મેરી આવેગી મજરેરે. લાયા.
મુશ્કિલ— (ત્રીતાલી ચોપાઈ)

વાહ વાહ જાની જીગર છે સાખાશ,

કરવા અમર કરીયો પ્રયાસ.

છું આભારી અતીશે તમારી,

વાર વાર જાઉં બલીહારી.

આજા આપની માથે ચડાવી,

પ્રાશન કરીશ પ્રમાતે વધાવી.

મુશ્કિલ— (રાગ સીતાજીના મહીનાનો)

કીધાં પૂર્વે પાપ અમાપ, જેથી વેશ્યા થઈ ખરી;

કરી દુષ્ટ કર્મ અનાચાર, છળથી ઘરઘન હરી.

કીધાં.

એવો અધમાધમ અવતાર, છતાં ફળ ખાઈને;

થવા અમર ચાહે કોણ, આપ મુરખ મલકાઈને.

કીધાં.

જે છે ગોબ્રાહ્મણ પ્રતિપાળ, માગવપતિ ગુણ નીસો;

થવા અમર યોગ એ નાય, રસીક રસ રંગીસો.

કીધાં.

કર ભેટ આ ફળ નેટ, થશે કામ તે થકી;

ધન ઇજતને સાખાશી, મને મગશે નકી.

કીધાં.

ભરથરી— મલપતિ તલપતિ.

હટકતી મટકતી ગજગતીરે, રતીભાર નથી તુજ સમી રતીસતી.

અંગોઅંગ મોહની છે મોહક રસીલી,
હરખતી અનુપ છે મુખાકૃતીરે રચી,
મંદ મંદ હાસ્ય મધુર વચન મન વેધક;
પ્રીતીપાત્ર પ્રેમી નજરે નિરખતીરે. રતી.

ચેટકવડે ચોર્યું ચિત્ત મહાકું તેતો ચતુરા;
અર્ધ રહ્યા આધિન માળવા પતીરે. રતી.

ત્રયશત સાઠ સ્ત્રીઓ તજી તુજ સાથે,
અહનીશ રંગે રમું છું રતિરે. રતી.

ખાનપાન ગાન તાન ધ્યાન ગોડે નહિ,
લાગી છે અખંડ તુજ વિષે વૃત્તિરે. રતી.

અનંગ રંગ રમા સંગ રમીઓ નીજ નાર,
વ્યર્થ ખોયો જન્મ પામ્યો અવગતિરે. રતી.

ધિંગળા— મોહી રહ્યા છું મંદહાસ્યમાં.

ચરણકમળ ચીત ચહાવું છું, રસિલા પ્યારા ચરણ.

તન મન ધન જીવન કર્યું અર્પણ,
અહરનીશ રાજ ગુણ ગાઉં છું. રસિલા.

પ્યારા પ્રાણના મેમાન બની ઘેલી,
વદન નિરખી મગન થાઉં છું. રસિલા.

જરી આપનો જો વિયોગ થાય બહાલા.
તો હું અધીક અકળાઉં છું. રસિલા.

શ્યામ સલુણા કશી કમી નહિ મારે,
રસીક રાજ પ્રેમથી રીસાઉં છું. રસિલા.

ભરથરી— ગીતિ.

ચીંતા કર નહીં ચતુરા, બંધુ તુજપર દેશી રીતેથી;
દેશવટો દેઉં આજે, સત્ય માની તું દે ચુંબન સ્નેહથી.

વિક્રમ— (પડ્યો છું વીખુટો પ્રિયા.)

પ્રિય બ્રાતા મારા આજ શું વદો મુખેથી આપ,
ભરમાવ્યા કોઇ ભામટે કે વામા વિધિની છાપ.
વર્ત્યો નીરંતર નીતિથી કરી ન અનીતિથી કાંઈ,
છતાં શું વદો વેણુ આ સુણી ઉપજે પરીતાપ.
કોઇ દુષ્ટે ખોટો ઠસાવ્યો હોયજો હેમ અધિક,
કરીએ સત્ય તપાસ નહીતો થાયે પશ્ચાતાપ.

ભરથરી— ક્ષત્રી કલંક

બસ બસ ખોલ ન તું એકે વેણુ, જાણું છું ચતુરાઇ તારીરે.
પરખ્યાં તારાં કપટી કુડાં કહેણુ, જાણું છું ચતુરાઇ તારીરે.
સોંપ્યું સર્વ રાજ્યનું કામ. જા. તું થયો અતિ નિમકહરામ જાણું.
જે માતૃ સમાન મુજ નાર જા. કરી તેપર કુદ્રષ્ટી છે ધિકકાર. જાણું.
ખુદ્ધિજન સમ તુજ કૃતિ ખાસ. જા. જોઇ અધીક થયો છું ઉદાસ. જા.
કર કાળુ તાર મુખ તો અદીઠ. જા. પાપી કચું સહુ કામ અનીષ્ટ. જા.
હોત અન્યનો લેત તુરત પ્રાણ. જા. જાતિઅંધુ જતોકર્યો સત્યજાણુ. જા.
વિક્રમ— વૈદરબી વનમાં વલવલે.

અસત્ય વાત છે બ્રાત એ, જાણો આપ જરૂર કુષ્ટી,
કદી સ્વપ્નમાં આણો શંકા ન ઉર કાર્ય વીચારી કરો પ્રભુ.
નારી નેહ સત્ય સમજીને, તજો અંધુને આપ;
પણ પાછળ પસ્તાવો થશે, જાણશે કપટ પ્રતાપ.

વિક્રમ— ક્ષત્રી જાયો નહિ દે ગુમાવી
નારી પ્યાર માંહે થશે ખુવાર બહુ અંધુ મારા,

ભરથરી— જરેજા ગમાર બમે શીર કાળ સડ દુર હઠ થશે,
શાલે અપમાન અતિ ખરે ખર થશે ખુરી વાત હશે ભાવી.

ભરથરી— ઠીક છે.

વિક્રમ— જો જો ખુવાર.

ગુણીકા—

પ્રેમ વચન શરથી મન વીંધી

રહો અમર રાજ મહારાજ સદા,

વધો પ્રૌઢ પ્રતાપ દિગંત સુધીરે;

બળ છળ બળ થાઓ ખચીતજ ખંડન,

વેગે વરો સર્વ નીધિરીધિ સૌધીરે.

સંપ સુયશ સુખસંપન્ન નિત્યે, પામો વીધિ પ્રભુગુણ સુસુદ્ધિરે. રહો.

ભરથરી—

હા થયા શા હાલ મારા

અરે અમરદ્વળ ગુણકા કને આવ્યું શી પરે,

પ્રાસન ક્યું જે પત્નીએ ખરી પ્રતિજ્ઞા ખરે.

ખ્યારી મારા સોગન તો કદી ખાયે નહી વૃથા,

તેમ નથી આ અન્ય અમરદ્વળ જાણવું સર્વથા.

હશે પ્રપંચ શું આ રચનામાં જ જીવું તે જરૂર,

સત્યાસત્ય તપાસીને કર ચિંતા સઉ દુર.

ભરથરી—

આ શા કોપ મુજ ઉપર

છે ફીટકાર ઓ ધુતારીનાર તજ્યો વિશ્વસેન બધું ધિકારી છે,

જીવ જીવન ગણી સર્વસ્વ મેં તો બાંધ્યો પુરણ પ્યાર.

થઈ આધિન રહ્યો હું નીરંતર છતાં કયો વ્યભિચાર,

નીચ નીરગુણી ચાર સંગાથે લીન થઈ કયો નાથ.

બ્રાત વચન નવ માન્યું મેં તેથી થયો ખરેજ અનાથ,

બ્રાત વિક્રમ તુજ હીત વરુણ આવે યાદ આ વાર;

હાય હાય નિર્દોષને દુઃખ દેઈ પ્રભુનો બન્યો ગુનેગાર.

ભરથરી—

દેખી તેરી વફાદારી

કરો કદી ન વિશ્વાસજ સ્ત્રીનો છે એ કુડકપટનો ખખનો.

એકને મુખથી મીઠ વચન કદી ખુબ રીઝાવે ભાવે.

કરો ૧૦

આંખ ઈસારો વળી બતાવે અન્યને;

મનમાં અવરતે કહાવે વાત ગજ બનીએ.

જીખમાં અનંત મનમાં અતિ વિષ ભર્યું છે મારા ભાઈ,

જીખમથી સમજી તેના ભમે ભુલ્યો છું એ જગતાત.

કરો.

વીંધયાલંપટ પામી બન્યો હું પાવન થવા કાળે,

જગત નિયંતા શરણુ ગ્રહ તુજ સત્ત્વ ભાવથી આજે.

કરો.

ભરથરી— (ભેખરે ઉતારો રાજ ભરથરી)

નારી નરકની ખાણ છે, નારી દુખ ભંડારજી;

કપટ કુડની છે મંજુષા, નથી નારીમાં જરી સારજી;

ભામની ભરોસે કાઢ ન ભુલશો.

સમ વ્યસનની નીશાળ એ, અખળા સધળા ખાસજી;

નેમ પ્રેમ સૌ પ્રપંચના, જુદા છે વચન વિલાસજી. ભામની.

દુખપ્રદ સ્ત્રીને સમજીને, તજી રટશે જે રામજી;

તે નર સુખી જગમાં સદા, સદગ થશે સહુ કામજી. ભામની.

પિંગળા— દાહ ઉડી છે દુઃખની દીલમાં

શું કરે હવે શાણી સાહેલી, નાથ ગ્રહે શી રીતે હવે. શું.

બની કામાંધ કુકર્મો કર્યા બહુ, સત્ય સુનિતી શિયળ તજી સહુ;

કર્મતણી કયની શું હું કહું, હવે મમ જીવ અતિ દહે. શું.

પાપ પ્રપંચ કરી નીત પતિને, છેતરી પોપી પાપીને,

નષ્ટ કરી નીજ ગતિ આપ મતિ, હાય કરે છું હું હવે. શું.

ભરથરી— (પૂર્ણ થયો છે. ખેલ)

અખીલ નિરંજન ઈશ ભજું હવે, માળે

પતિત પાવન અધમ ઉધારણુ, જગપાલક જગદીશ;

સ્વપ્ન સમાન જુકી જગમાયા, બાણી વિશ્વાધીશ.

યોગા - વેષ ધરી ગીરી વનમાં, વશી રહું પ્રભુ અહરનીશ;

જોગીઓ—અહાલેક જાગે ગુરૂજી,

ભરથરી—કીસીકા બેટા કીસીકી બહેની અહા,

રાજપાટ તજી હાઠ જગતકે, રામચરણ ચિત્ત લાગા,

હરીહર સ્મરણ નીરંતર કરકે, હોડિ પરમ સુભાગા.

આશા અવર ન હમ અમ, મુજકું સીરદ મુક્તિકી આશા,

દર્મ દીક્ષા શિક્ષા સતગુરૂજી, બનાવો હરિકો દાસા. ગુરૂજી.

દાસી— (અરે લાલદેવ ઇસ તરફ જલ્દ આ)

બની યોગી આવ્યા બાઈ લુપતિ, હિમા દારમાં માગે ભિક્ષા સતિ;

ગળામાં છે શેલી શીંગી પ્રિયનાથ, કાને મુદ્રા ધારી છે ખપ્પર હાથ.

માતા કહી માગેને ભિક્ષા ખરે, અહો થયું આ શું અનિષ્ટ અરે.

પિંગળા— (મેનાવતી માતા નીર ભર્યોરે)

પ્રીય પ્રાણુ પ્રીતમજી લેખ તજી દો કંઈરે કરી,

થઈ વિહ્વલ હું કામાવેશથી કર્યા કુકર્મ અગાધ;

કૃપાપાત્ર થઈ આપ દાક્ષીના માફ કરો અપરાધરે. પ્રીય.

હવે ચુક નહિ પડશે કદિએ, કહું સત્ય કરજોડ;

નાર દયા કરી લેખ પરહરી, પુરો મનના કોડ. પ્રીય.

ભરથરી— (રાગ સદર) -

મેરી મૈયા જલ્દી ભિક્ષા દેનેરે સત્ય ધર્મકી.

એશ આરામ કર ઇસ્ક્યાજી, રાગ છોડ્યા સંસાર;

રાગી નહીં મેં હુવા; વેરાગી, કોષ માન મદ મારરે. મેરી.

તું નહીં મેરી, મેં નહીં તેરા, સત્ય સમજ તું મૈયા;

વિષયવાસના વ્યર્થ હે સખ યે, સત્ય હે સમ રૂપૈયારે. મેરી.

રામ નામ રટ રસનાસે, તું હોગા બેડા પાર;

ભીક્ષા ધર્મકી મૈયા દે દે, અમ ન ઓર અધીકારરે. મેરી.

પિંગળા— (પ્રાણનાથ પ્રાણનાથ પ્રાણનાથરે.)

અરર અનાથ કરી નાથ ક્યાં ગયા, બહાલી અતી હતી પણ રાખી ન દયા.
ઉજ્જૈણીને આપ્યો છે રંડાપો પ્રાણધાર, તમ વીના પ્યારા લાગે સુતો આ સંસાર.
અરે કામ કોધી કોટી છે ધિકાર; ચુકાવી સત્યથી મને કીધી ગુન્હેગાર,
પાવન થવાજ પાપી દેહને દમી, મુક્તિ સુખ પામું સેવી શંભુને સહી;

ભરથરી— (મત ડરરે ધર ધીરજ તું મનમે.)

વૃષભધવજ ભજરે તજ આશ અવર મન મેરા, સખ જુડ;
જન્મતકા સ્વપ્ના નહી કોઈ યહાં હૈ અપના, સતસંગ સજરે. તજ.
ધ્યાન નીરંજનકા ધરો, ભરો સુકૃત ભંડાર, તરો દુષ્ટ;
આ ભવ દીધ, વરો મુક્તિ વરનાર, શીવ શીવ ભજરે. તજ.

સર્વપાત્રો— (નાથ કેસે ગજકો બંધ છોડાયો)

નાથ ભવ પાપથી પાર ઉતારો. દુઃખ જન્મ સમરણુના વારો. નાથ
નથી જગમાં સુખ જરીએ ત્રાતા; સુત વીત નારી સંયોગે,
દુષ્ટ પ્રપંચી એ માયા થઈ છે; છે સુખ તેના વિયોગે. નાથ
માળવપતિનું વૃતાંત વિશેકી,

સાર ગ્રહો નર નારી સતમાર્ગે વિચરો હે વીવેકી.

બ્રમ જડ માયા વીસારી નાથ,

શીવ આરાધન સમ સુખ સાધન; અન્ય નથી પ્રીય બ્રાંત,

મારે ભજે સહુ ભવદંધી તારણ, સુખદાતા ભવ ત્રાતા નાથ.



